

İlk Kadın Orman Yüksek Mühendisi, İlk Kadın Öğretim Üyesi Prof. Dr. Volkan Şölen

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Özel - Rengigül Yaltırık Ural

8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Günü'nde Güncel Kadın Dergisi için Ahmet Çaldıran Bey “Bir yazı düşünür müsünüz?” diye sormuştu. Türkiye Ormancılar Derneğinin 100. Yılı dolayısıyla babamın kıymetli asistanı Prof. Dr. Asuman Efe’yi anlatmayı düşünmüştüm. Elim bir trafik kazasında Asuman Hanım ile birlikte iki kıymetli hocayı da kaybetmiştik. Babam çok üzölmüştü. İ. Ü. Orman Fakölteı Orman Botaniğı Bölümünün ilk kadın öğretim üyesi ve ilk kadın Orman Botaniğı Anabilim Dalı Başkanı idi. Sonra aklıma birden Volkan teyze geldi. Prof. Dr. Volkan Şölen ilk kadın öğretim üyesiydi. Gerek Volkan teyze ile gerekse de Asuman Hanım ile ilgili anılarım bir film şeridi gibi geçerken, hemen Levent’teki babamdan yadigâr çalışma odası ile küçük odadaki arşivi taradım. Ardından sosyal medya taraması yaptım. Bir de ne göreyim? İlk kadın orman mühendisi olarak Volkan teyzenin adı geçmiyor. Çok üzüldüm. İlk kadın orman mühendisi olarak Binnaz Zehra Sert’in adı geçiyor, ama kendisiyle ilgili bir detay yazılmamış.

Bu nedenle de **Dünya Kadınlar Günü** yazımda sadece **Prof. Dr. Volkan Şölen** olmasının uygun olacağını düşündüm. Volkan teyzeyi anmama vesile olan Ahmet Çaldıran Bey’e teşekkür ederim. Prof. Dr. Asuman Efe’yi Anneler Günü’nde anacağım. **Prof. Dr. Volkan Şölen’in adı ilk kadın orman mühendisi ve öğretim üyesi olarak geçmeli ki Volkan teyzenin hakkı yenmesin.** Kadın Eserleri Kütüphanesi ve “ilk mühendis kadınlar” ile ilgili çalışmalar yapan ve yapacak olanlara duyurulması için üzerimize düşen vazifenin bilincindeyim.

Hemen her gün yazıştığımız **Prof. Dr. Doğan (Kantarıcı)** amcaya sordum. **“Volkan teyze ile aynı dönemde mi okumuşlar?”** diye.

“Zehra Sert, Volkan ile aynı sınıftaydı. Ayhan Aytüre ile Zeydan ve Güner de aynı sınıftaydılar. Bu üçü FKB’de takıldıkları için bizim sınıfa kaldılar. Yıldız bizim sınıftandır. Bunlar 5 kız öğrenci. Üçü bizim sınıfa kaldı. İkisi ilk kadın orman mühendisi oldular.”

Prof. Dr. Doğan Kantarcı’nın Kaleminden Prof. Dr. Volkan Şölen

“Prof. Dr. Volkan Şölen, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi’nde benden bir üst sınıftaydı. Benim de doğum tarihim 1938 olmasına rağmen, nüfusa kaydım 1939 olduğu için Volkan Şölen ve diğer akranlarımdan 1 yıl gerideydim. Tabii sınıf arkadaşlığı başkadır. Ama bizim Orman Fakültesi, Belgrad Ormanı’nın içinde olduğu için “Orman Fakülteli olmak” ta ayrı bir kader ve yaşama aidiyeti oluşturmuştu. Volkan Şölen, Beşiktaş’taki evlerinden otobüs ile gelip, dönerdi. Biz ‘Sarmaşıklı Bina’ adı verilmiş olan öğrenci yurdunda (Eski süvari kışlası) kalıyorduk. Bu bina Orman Fakültesinin İstanbul’daki ilk dersaneleri ve öğrenci yurdu olarak kullanılmıştır.

Ben Fakülteyi bitirdikten sonra Almanya’ya ‘Almanca öğrenmeğe’ gittim (1961-1962). Geri dönüp Fakülte’den mezun oldum (1962). Kızılcahamam Toprak Muhafaza Grubunda çalıştım. İki yıl da askerlik yaptım. Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsüne haziran 1966’da asistan olarak tayin oldum. Volkan Şölen de doktorasını yazıyordu. O zamanlar Fakülte’deki astlık/üstlük daha belirgindi. Ama Ord. Prof. Dr. Asaf Bey Hocamızın tezi de ilginçti. Hocamız; Kürsüde bir hanım öğretim görevlisi olursa, kürsü içi ilişkilerin daha iyi olacağını düşünmüştü. Volkan Şölen de nazik ve konuşurken gülümseyerek karşısındakine hitabeden bir hanımdı. Üstlük veya üstünlük ona göre değildi. İyi yürekliydi. Görevini yapardı. Aldığı aile terbiyesi de çok belirgin olarak hissedilirdi.

Aradan yıllar geçti. Trabzon’daki Orman Fakültesi açıldı. Volkan Şölen 1973-76 yıllarında oraya gidip, Ekoloji Dersi verdi. YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) 1981 yılında kurulunca öğretim üyesi açıklarının karşılanması için Üniversitelerden istekte bulunuldu. Bizim Fakülteden de Prof. Dr. Volkan Şölen ile Prof. Dr. Turan Tank’ın Trabzon Orman Fakültesine gönderilmesi Kürsü kurullarında ve Fakülte Kurulunda tartışıldı. Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsü Kurulunda Volkan Şölen’in Trabzon’a gönderilmesi teklifine şiddetle karşı çıktım. Fakülte Kurulunda da her iki hocamızın Trabzon’a gönderilmesi görüşmesinde “*Trabzon’da bir Orman Fakültesinin açılışı konusunun Fakültemiz’de görüşüldüğünü ve uygun bulunmadığını*” belirterek “*Hocalarımız ders vermeğe gidebilirler. Ama oradaki kadroya tayin edilemezler.*” diye karşı çıktım. Sebeplerini de anlattım. İki hocamızın da gönderilmemesi kararına varıldı. Volkan Şölen’in Trabzon’a gönderilmesine karşı çıkışım onu çok derinden etkiledi. Çok daha yakın dost olduk. Ama vadesi o kadarmış. Erken Hakk’a yürüdü (9.8.1983).” M. Doğan Kantarcı, 5.3.2024

“Doğan amcacığım, çok teşekkür ederim. Yazınızı adınızla monte edeceğim. Babasını da tanıdığınız değil mi? Heykeltıraş diye yazdırmıştı annem. Beşiktaş’ta 1963 yılında onların evinde telefon varmış. Annem fakülteye telefon etmek gerektiğinde onlardan telefon edermiş. Babamla fakülte dönüşü yürüye yürüye, sohbet ederek İhlamur Dere Caddesi’nden gelirlerdi. Babaannemin cumbalı dört katlı evi vardı. Cumbalı camın önünde iki berjer koltuk dururdu, bazen görürdüm ikisini. Hoşuma giderdi. Volkan teyze uzun boyluydu, dalyan gibi idi babamın yanında. Çok kibardı. Ben de onun ilkokuluna başlamıştım.”

“Volkan’ın babası Hava Albayıydı. Emekli olunca Güzel Sanatlara gidip, heykeltıraş olmuştu. Kartal’daki evde heykelleri ve büstleri vardı.”

Doğan amcadan birçok konuda çok kıymetli bilgiler ile donanıyorum. Saygı duyduğum, örnek bir bilim adamı. Tekrar teşekkür ediyor, kendisine ve kıymetli eşi Nurkan teyzeye sağlıklı nice güzel günler diliyorum.

Annem Güler Yaltırık’ın dilinden:

“Babam ne zaman yaş konusu açılrsa, “Peygamber Efendimiz 63 yaşında öldü, babam 63 yaşında öldü. Ben de 63 yaşında öleceğim.” derdi. “Baba neden öyle diyorsun? Allah korusun.” derdim. “Öyle kızım, öyle.” derdi. O gün, kapı çalındı. Postacı geldi. “Telgraf var.” dedi. “Tamam.” dedim. İmza attım. Okudum. Şoke oldum ben! Hem ağlıyorum. Hem gideceğiz, ama nasıl gideceğiz? Faik fakültede. Nasıl haber vereceğim? Telefon yok, bir şey yok. Fakülteden arkadaşları Volkanlarda (Prof. Dr. Volkan Şölen) var telefon, heykeltıraştı babası. Gittim, yakındı evleri. Büyükdere düşmüyor ki fakülte düşsün! “Hadi Güler, iş başa düştü.” dedim içimden. Baş örtümü örttüm. Üzüntülüyüm. Giyindim. Sizi de babaanneye bıraktım. “Başka türlü yetişemeyiz, fakülteye çıkayım.” dedim babaannene. O Çayırbaşı’na nasıl geldim, bilmiyorum! Çayırbaşı’ndan fakülteye de ayrı bir vasıta. Otobüs saatte bir gelir, o da gelirse... Taksiye zâten binemezsin, orman. Korkarsın. O devirde. Nasılsa fakülteye giden arabalı bir bey, babandan dolayı, beni tanıdı. “Buradan araba saatte bir ya geçer ya geçmez. Ben sizi bırakayım.” dedi. Benim üzüntülü hâlimi, gözyaşlarımı merak etmiş. “Babamı kaybettim.” diye yolda dertleştik. Beni fakülteye bıraktı. “Faik Yaltırık nerede?” diye sordum. “Kütüphanededir.” dediler. Beyaz önlüğünü giymiş Faik, hiç unutmuyorum, kütüphanede. Gözleri kocaman “Hayırdır inşallah!” dedi. “Babamı kaybettik.” dedim. Nasıl ağlıyorum! Hemen önlüğünü çıkarttı, hocaya söyledik. Hayrettin (Prof. Dr. Hayrettin Kayacık) Bey başsağlığı diledi. “Tabî kızım, tabî oğlum.” diye pek üzüldü. Oğlu gibi severdi, Faik’i.” 2015, bir bütünden kısa anlatı, Rengigül-e kitabı

1963 yılındaki İ.Ü. Orman Fakültesi ile şehir arasındaki ulaşım ve iletişimin bir kadın olarak zorluğunu da anlatıyor annemin ifadeleri.

Prof. Dr. Volkan Şölen için Orman Fakültesi Dergisi Özel Sayı

Prof. Dr. Necmettin Çepel (İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı) bir nekroloji kaleme almış. Necmettin amcanın babama, annem ve babamın evlilik yıldönümlerine özel imzaladığı kitapları da arşivimde. 1990 yılında yayınlanan İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi'nde Volkan teyze hakkında Necmettin amcanın yazdıkları:

“Çalışma arkadaşımız, değerli öğretim üyesi Prof. Dr. Volkan Şölen'i kaybettiğimiz 9. yılı, ağustos 1992 tarihinde dolmuş bulunmaktadır. Belirli yıldönümlerinde ödenmesi gereken bazı vefa borçları vardır. Bu yıl, Prof. Dr. Volkan Şölen için, Orman Fakültesi Dergisi'nin bir sayısı kendisine "Özel Sayı" olarak ayrılmıştır. Böylece kendisini anma fırsatını bizlere sağlayan Orman Fakültesi Dekanlığına ve Yayın Komisyonuna şükranlarımızı sunarız. Bu fırsattan yararlanarak Prof. Dr. Volkan Şölen'in özgeçmişi ve akademik çalışmalarını, aşağıda belirtmeyi bir görev saydık.

1. Prof. Dr. Volkan Şölen'in Özgeçmişi

Volkan Şölen, 1938 yılında İstanbul'da doğmuş, ilk öğrenimini Beşiktaş Büyük Esmâ Sultan İlkokulu'nda, orta öğrenimini Ankara Kız Lisesi'nde tamamlayarak 1955-1956 öğretim yılında "Pekiyi" derece ile liseden mezun olmuştur. Yüksek öğrenimine 1956 yılında İ.Ü. Orman Fakültesi'nde başlamış ve bu fakülteyi 1960 yılı haziranında Orman Yüksek Mühendisi olarak bitirmiştir. **Böylece ilk iki kadın Orman Mühendisinden biri olarak ormancılık mesleğine katılmıştır.**

İstanbul Orman Başmüdürlüğü'ne bağlı Çobançeşme Orman Fidanlığında 30.8.1960 - 25.6.1961 tarihleri arasında Orman Fidanlık Mühendisi olarak görev yapmıştır. İlk günlerde, Fidanlık işçileri "Biz bir kadının emrinde çalışmayız" diyerek kendisine karşı bir tavır takınmışlar. Fakat daha sonraki günlerde durum tersine dönmüş, "Volkan Abla" hepsinin sevgilisi oluvermiştir. Çünkü o, nazik yaradılışı ve üstün insanî nitelikleri ile, işçilere hitap etmesini bilmiş ve onların gönüllerinde taht kurmuştur. Bunda, kadınlı erkekli işçi gruplarına akşamüstü, çalışma saatleri dışında verdiği okuma-yazma derslerinin, böylece o insanları karanlıktan kurtarma için harcadığı çabaların da büyük rolü olmuştur.

İ.Ü. Orman Fakültesi'nde 29.6.1961 tarihinde açılan Asistanlık sınavı, kendisine "ilk kadın orman mühendisi" unvanı yanında Fakültemizde "İlk kadın öğretim üyesi" unvanını kazanma yolunu da açmıştır. Gerçekten, asistanlık sınavını kazanarak İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü'nde çalışmaya başlamış, 1961-1962 yılları arasında adaylık süresini tamamlayarak asil asistanlığa atanmış ve böylece akademik basamakların ilkine ayak basmıştı. Doktora çalışmasına 1962 yılında başlamıştır.

"Türkiye Orman Fidanlarının Toprak Özellikleri ve Gerekli Meliorasyon Tedbirleri Üzerine Araştırmalar" adlı bu çalışmayı 1966 yılında tamamlayarak 14.6.1966 tarihinde Pekiyi derece ile "Ormancılık İlimleri Doktoru" unvanını almıştır.

Doktora çalışmasının bitiminde UNESCO Bursiyeri olarak 1966-1967 yılları arasında Finlandiya'da "Helsingin Yliopiston Metsanhoitettien Laitos" ve Metsantutkimuslaitoksen ve Melsapuiden Rodunjalostussaatio" (Helsinki Üniversitesi ve Ormancılık Araştırma Enstitüsü ve İstasyonları) adlı kuruluşlarda inceleme ve araştırmalarda bulunmuştur. Ülkesine döner dönmez Doçentlik tezi çalışmalarına başlamıştır. "Türkiye'de Alüviyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlıkları ve Topraklarında Diferansiyal Termal ve X-Işını Analizi Metodları ile Kildeki Minerallerin Tesbiti ve Bunların Özellikleri Üzerine Araştırmalar" konulu bu çalışma 1968-1971 yılları arasında tamamlanmıştır. Bu süre içinde 1969 yılından itibaren 15 ay İskoçya'da, "Macaulay Institute for Soil Research" Macaulay Toprak Araştırma Enstitüsünde çalışmış ve Doçentlik tezine ait örneklerin analizini tamamlamıştır. Bu çalışma ile 1971 yılında "Üniversite Doçenti" unvanını kazanmış ve 29.2.1972 tarihinde İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü'nde Doçentlik kadrosuna, Eylemli Doçent olarak atanmıştır.

K.T.Ü. Orman Fakültesi'nde 1973-1976 yılları arasında Orman Ekolojisi dersini okutup, uygulamalarını yaptıran Volkan Şölen, bir yandan da profesör olmak için sınava gireceği Almanca Dili kurslarına devam etmiştir. 1977 - 1978 yılları arasında ise 12 ay süreyle Almanya'da Göttingen Üniversitesi Orman Fakültesi'nde çalışmalarını sürdürmüş ve Almanca dil bilgisini geliştirmek üzere kurslara katılarak, bu kursları başarı ile tamamlamıştır. Ülkesine döndükten sonra "Türkiye'de Alüviyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlık Toprakları Toz Fraksiyonlarının Mineralojik, Kimyasal Bileşim ve Özellikleri" konulu araştırmayı yürütmüş ve 1982 yılında sonuçları değerlendirerek, bu araştırmayı "Profesörlük Takdim Tezi" olarak Fakülte dekanlığına sunmuştur. Profesörlük için gerekli sınavları başarı ile vererek, 1982 yılında Üniversite Profesörü unvan ve yetkisini kazanmıştır.

Yurt dışında 1969 yılında İngiltere'de Ulusal T.S.A. ve 1974 yılında Macaristan'da ICTA kongrelerine gitmiş, yurt içinde ise birçok kongre ve simpozyuma bildiri ile veya bildirisiz olarak katılmıştır. Yurt içinde Türkiye Ormancılar Cemiyeti T.M.M.O.B. Orman Mühendisliği Odası, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Türkiye Toprak İlmi Derneği; yurtdışında ISSS (International Society of Soil Science) ve Amerikan Coğrafya Derneği (National Geographic Society) gibi kuruluşların üyesi idi.

Prof. Dr. Volkan Şölen, nazik, hoşgörülü, hassas, çalışma arkadaşları ile iyi ilişkiler kurmuş değerli bir öğretim üyesiydi. Öğrencilerinin saygısını, hocalarının sevgisini kazanmış bir insandı. Yapmış olduğu araştırmalarla ormancılığımıza, Türkiye fidanlık topraklarının fiziksel ve kimyasal özellikleri üzerinde değerli bilgiler kazandırmıştır.

Genç yaşta, hiç beklenmedik bir zamanda, yaşamının en güzel ve verimli çağında 9 Ağustos 1983 tarihinde aramızdan ebediyen ayrılmıştır. Kendisini tekrar sevgi, saygı ve rahmetle anıyoruz.

2- Prof. Dr. Volkan Şölen'in Yayınları Ve Akademik Çalışmaları

A- Orijinal Araştırmalarına Ait Yayınları

1. Türkiye Orman Fidanlıklarının Toprak Özellikleri ve Gerekli Meliorasyon Tedbirleri Üzerine Araştırmalar. A Study on the Soil of Some Permanent Forest Nurseries in Turkey, Their Characteristes and Melioration, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 19, Sayı 1, 1969, s. 143-190
2. Eskişehir (Çatacık) Ormanlarında Mikaşist Üzerinde Gelişen Toprakların Kil Fraksiyonlarının Mineralojisi Üzerine Araştırmalar (Gülçür ile ortak). A Study on Mineralogical Properties of Clay Fraction of Soil Developed on Micaschist Parent Material Under Scotch Pine (Pinus silvestris) Conepy in Eşkişehir (Çatacık) Region, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 21, Sayı 1, 1971, s. 58-69.
3. Balıkesir Orman Fidanlığı Topraklarında Diferansiyal Termal ve X-ışını Analiz Metodları ile Kil Fraksiyonunda Minerallerin Tesbiti ve Bunların Bazı Özellikleri Üzerine Araştırmalar. A Research on Determination of the Mineral Composition of the Clay Fraction in the Soils of Balıkesir Forest Nursery by the Differential Thermal-and X-Ray Analysis., İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 25, Sayı 1, 1975, s.359-375
4. Eskişehir Orman Fidanlığı Topraklarında Bulunan Kil Minarallerinin Tesbiti ve Bazı Özellikleri Üzerine Bir Araştırma. A Research on Determination of Soil Clay Minerals of Eskişehir Nursery Site and Their Some Characteristic Properties, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 30, Sayı 1 , 1980, s. 43-75
5. Türkiye'de Aluviyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlıklarının Topraklarında Diferansiyel Termal ve X- ışını Analizi Metotları ile Kildeki Minerallerin Tespiti ve Bunların Özellikleri Üzerine Araştırmalar (Doçentlik Tezi, Manuskript 1971, Yayınlanmamış, 146 sayfa, 19 tablo, 33 şekil, 3 resim).
- 6 . Türkiye'de Aluviyal Sahalarda Kurulmuş Bulunan Bazı Orman Fidanlık Toprakları Toz Fraksiyonlarının Minerolojik, Kimyasal Bileşim ve Özellikleri Üzerine Araştırmalar. (Profesörlük takdim tezi, 1982, Yayınlanmamış, manuskript, 80 sayfa, 8 tablo, 8 şekil ve 9 resim).

B- Telif Yayınları

- 1 . Eskişehir Orman Başmüdürlüğü Mıntıkasında Yapılan Yıllık Öğrenci Tatbikatına Ait Notlar (N. Çepel, T. Odabaşı ile birlikte), İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 12, Sayı 2, 1962, s. 95-120
2. Ağaçlandırma Çalışmalarında Fidanlıkların Yeri, Fidanlık Tesis Edilecek Sahalarda Aranacak Özellikler, Mevcut Orman Fidanlıklarının Durumları ve Gerekli Meliorasyon Tedbirleri. Ağaçlandırma, Planlama, Etüd ve Proje Semineri. İ.Ü. Yayın No. 1432, O.F Yayın No.141, İstanbul 1969, s. 65-88

3. Toprak İnce Kesitlerinin Hazırlanması ve Genetik Toprak Tanımında Rol Oynayan Özellikleri, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 31, Sayı 2, 1981, s.82-94.
4. Türkiye'de Orman Topraklarına Ait Çalışmaların Tarihi Gelişimi ve Geleceği (N. Çepel, M. Dündar, M.D. Kantarcı ile birlikte). Doğumunun Yüzüncü Yılında Atatürk'e Armağan. İ.Ü. Yayın No. 2883, O.F. Yayın No. 307, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1981, s. 155-167.
5. Orman ve Toprak. Türkiye Tabiatını Koruma Demeği Simpozyum Kitabı, Fotokopi ile çoğaltılmış nüsha.” Aramızdan Ebediyen Ayrılmış Bulunan Prof. Dr. Volkan Şölen'in Özgecmişi, Yayınları Ve Akademik Çalışmaları, Prof. Dr. Necmettin Çepel, İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, 1990, s.1”

İstanbul Üniversitesi Bülteni 1966

Bülten Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu, Prof. Dr. Macit Gökberk, Prof. Dr. M. Orhan Dikmen'den oluşuyor. Rektör Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli. Önsöz'ün son paragrafında Fikret Bey amcaya teşekkür ediyor, Ekrem Şerif Egeli Hoca. Tıp, Hukuk, Edebiyat, Fen, İktisat, Orman, Eczacılık, Dişhekimliği ve Rektörlük temsilcilerinden oluşan bültende Prof. Dr. Kemal Oğuzman, Prof. Dr. Semavi Eyice, Prof. Dr. Yüksel Ülken, Doç. Dr. Cavit Orhan Tütengil, Doç. Dr. Suat Ürgenç, Prof. Dr. Turhan Baytop gibi kıymetli hocalar yer alıyor.

Suat (Ürgenç) amca ve ailesi ile görüşürdük. Semavi (Eyice) Bey amca ile babam Anıtlar Kurulunda komisyonlarda birlikte çalışırlardı. Bazı çalışmaları Salt Galata'nın da arşivinde, benim de. Turhan (Baytop) amca ile de eczacılıkta botanik konusunda komisyonlarda idiler, sık sık görüşürlerdi. Yüksel (Ülken) Hoca ile Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı'nda Roma Üniversitesi'nde düzenlenen heyette birlikte idik. Ne yazık ki Tütengil Hoca Levent'te bir suikasta kurban gitti. Sandoz Levent bölümünde kaleme almıştım anısına saygı ile.

639 sayfalık bültende Orman Fakültesi 541-582 sayfaları kapsıyor. 453. sayfada “Orman Fakültesi Öğretim Üyeleri ve Yardımcıları” Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü ile başlıyor. Ord. Prof. Dr. Asaf Irmak, Prof. Dr. Faik Gülçür, Doç. Dr. Necmettin Çepel, Ass. Doğan Kantarcı, Ass. Volkan Şölen adları yer alıyor.

Babam Orman Botaniği Kürsüsü'nde. Prof. Dr. Hayrettin Kayacık, Doç. Dr. Muzaffer Selik, Doç. Dr. Burhan Ayтуğ, Ass. Dr. Faik Yaltırık, Ass. Gökhan Eliçin.

Toplam 12 Kürsüde 52 erkek öğretim üye ve yardımcıları arasında Volkan teyze tek kadın.

Cumhuriyetin 50. Yılında İstanbul Üniversitesi 1973

Armağan Hazırlama Komisyonu: Başkan Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak, Üyeler: Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu, Prof. Dr. Kemal Oğuzman, Prof. Dr. Kâmuran Pekiner.

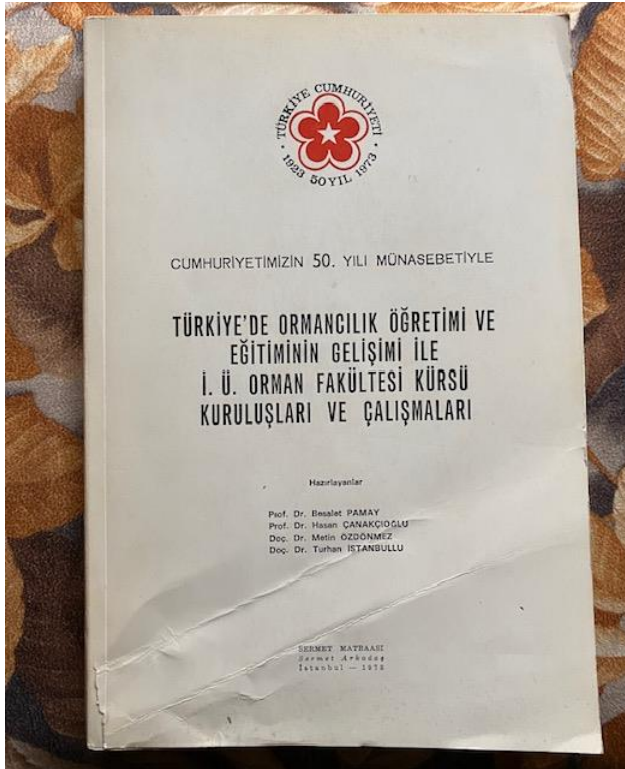
Kitap iki kısımdan oluşuyor.

- 1- Türkiye’de Yüksek Öğrenimin Geçirdiği Aşamalar ve İstanbul Üniversitesi
- 2- İstanbul Üniversitesi’nin Gelişmesi Hakkında Toplu Bilgi
 - I. Kısım üç bölüm: Medrese Dönemi, Pozitif Bilim Kuruluşları ve Darülfunundan Üniversiteye Geçiş, Üniversite Döneminde İstanbul Üniversitesi (1933-1973)
 - II. Kısımda “İstanbul Üniversitesi Gelişmesi Hakkında Toplu Bilgi” başlığı altında fakülteler yer almış. Tıp, Hukuk, Edebiyat, Fen, İktisat, Orman, Eczacılık, Dış Hekimliği, Cerrahpaşa Tıp, Kimya, İşletme.

509. sayfada İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi ana başlığı altında; “Türkiye’de Yüksek Ormanlık Öğretiminin Tarihi” 1857’den itibaren istatistiki bilgilerle aktarılmış.

1933-1946 döneminde kabul edilmiş olan doktora tezlerinde Volkan Şölen'in adı ve tezi 515. sayfada, 1946-1973 dönemleri itibariyle kabul edilmiş olan doçentlik tezlerinde 520. sayfada yer alıyor. 524. Sayfada 1933'den sonra olmak üzere öğretim üyelerinin adlarında da adı geçiyor.

Cumhuriyetimizin 50. Yılı Münasebetiyle Türkiye'de Ormancılık Eğitimi ve Eğitiminin Gelişimi ile İ.Ü. Orman Fakültesi Kürsü Kuruluşları ve Çalışmalar

Prof. Dr. Pesalet Pamay, Prof. Dr. Hasan Çanakçıoğlu, Doç. Dr. Metin Özdönmez, Doç. Dr. Turhan İstanbullu tarafından hazırlanan kitap, 1973 yılında basılmış. Dekan Prof. Dr. İsmail Erşan'ın Önsöz yazısı ile başlıyor. Giriş bölümündeki ilk paragraf: “Cumhuriyetimizin 50. Yıldönümünü kutladığımız bu yılda, Türkiye ormancılığının gerek idari ve hukuki gerekse teknik ve ilmi yönlerden kurulması için girişilen çabalar 116. Yılını tamamlamış bulunmaktadır.”

“Yüksek Dereceli Ormancılık Öğretimi ve Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Bugünkü Durumu” detaylı ve bazı sayfalarda fotoğraf, şemalar ile anlatılmış. İkinci bölümde “İ.Ü. Orman Fakültesi Kürsü Kuruluşları ve Çalışmaları” yer alıyor. Toprak İlm ve Ekoloji Kürsüsü, Kürsü Kuruluşu ve Gelişimi ile başlıyor.

40. sayfada kürsü elemanlarının toplu halde çekilmiş fotoğrafı yer alıyor. Aynı sayfanın son paragrafı: “Orman Yüksek Mühendisi Volkan Şölen ise, 1961 yılında Kürsüde asistanlık görevine başlamıştır. 1966’da Doktora çalışmalarını tamamlayarak Doktor asistanlığına ve 1971 yılında Doçentliğe yükselmiştir. Doç. Dr. Volkan Şölen halen kürsüde çalışmalarına devam etmektedir. 41. sayfada Kürsü elemanları ve pozisyonları şöyle aktarılmış:

Ord. Prof. Dr. Asaf Irmak: Kürsü Başkanı, Prof. Dr. Faik Gülçür: Öğretim Üyesi, Prof. Dr. Necmettin Çepel: Öğretim Üyesi, Doç. Dr. Volkan Şölen: Asistan, Dr. M. Doğan Kantarcı: Asistan, Dursun Ekinci: Teknik laborant, Nurkan Kantarcı: Laborant, Süheylâ Karpuz: Teknisyen, Macit Bayraktaroğlu: Laborant.

Fotoğrafta Volkan teyzenin yanında önlüklü Doğan amca, en baştaki beyaz önlüklü Macit abi, Prof. Dr. Hayri Bayraktaroğlu’nun oğlu. Hayri amca ve ailesi Levent’te 1968’den beri komşumuzdu, çok güzel dostluklar içinde yaşadık. Hayri amca çok kibar ve çalışkan bir insandı, eşi Fevziye Hanım teyzeden su böreği ve sarı burma yapmayı öğrenmiştim. Levent’i anlattığım makalelerimde de geçiyor.

48. sayfada da Volkan teyzenin iki çalışması (1969, 1972) yer alıyor. Kürsünün Dış İlişkiler bölümünde 59. sayfada Volkan teyzenin adı geçiyor: 1966, Finlandiya UNESCO Bursiyeri olarak Helsinki Üniversitesi, 1969 İngiltere The Macaulay Institute, 1970 İngiltere Aberdeen Üniversitesi King College.

İ.Ü. Orman Fakültesi ile Avusturyalı Ormancılar Arasında Yapılan Karşılıklı Ekskürsiyonlara Ait İzlenimler

İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, 1983 yılı, sayı 2’de yer alan yazıyı Prof. Dr. Selman Uslu ile Prof. Dr. Necmettin Çepel kaleme almışlar. Volkan teyze de Avusturya inceleme gezisine katılmış. İki çarpıcı özet paragraf:

“İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi’nden 13 öğretim üyesi ile Orman Genel Müdürlüğü ve Orman Ürünleri Sanayii Genel Müdürlüğünü temsilen birer teknik eleman, 1982 yılının 6 - 18 Temmuz günleri arasında Avusturya ormanlarında inceleme gezisi yapmışlardır. Bu gezinin 4 günü otobüs ile Viyana’ya gidip gelme için harcanmış, geriye kalan 8 günü içinde de hazırlanan çok güzel bir program ve kusursuz bir organizasyona göre Avusturya’nın en önemli ormanlık bölgeleri ve teknik ormancılık uygulamaları görülmüştür. Fakültemizle Avusturyalı ormancılar arasında mesleki bir ekskürsiyon yapma fikri ilk kez sayın Prof. Dr. Franz Hamer tarafından 1980 yılında ortaya atılmış ve Fakültemiz kurulu tarafından da benimsenmişti. Fakat bu fikrin olgunlaşması ve uygulanabilmesi ancak 1981- 1982 yılındaki yoğun hazırlık çalışması ve yazışmalar sonucunda gerçekleşebilmiştir. Bu amaçla 4 Haziran 1982 tarihinde memleketimize gelen 12 kişilik Avusturyalı meslektaş grubu İstanbul’da iki gün kalarak, şehrin tarihi ve turistik yerleri ile Belgrad ormanı, Orman Fakültesi, Bentler, Fener ağaçlama alanını görmüş, daha sonra Bolu’da Atatürk ve İnönü Ormanı ile Aladağ’da bazı silvikültürel uygulamalar hakkında bilgi almış, Yedi Göller’de incelemelerde bulunmuştur. Ekskürsiyon programının bundan sonraki bölümünde Zonguldak Orman Bölge Başmüdürlüğü’ne bağlı Yenice Orman İşletme Müdürlüğü bölgesinde, Çitdere ve Kavaklı serilerindeki bakir orman görünümündeki porsuk ve fındık meşcereleri görülmüş, Karabük Orman İşletmesinin Baklabostan ve Büyükdüz serileri gezilmiştir. İncelemelere Sinop Orman İşletmesinin Çangal Ormanlarında ve Ayancık Entegre Odun Endüstrisi Kuruluşlarında devam edilmiştir. Bundan sonra orman ve step vejetasyonunun geçiş alanları ile birlikte ve organik ilişkiler içinde incelenilmesini sağlayan Sinop - Boyabat - Taşköprü - Kastamonu - Ilgaz - Çankırı üzerinden geçilerek Ankara’ya gelinmiştir. Avusturyalı meslekdaşlar 13 Haziran 1982 günü incelemelerini tamamlayarak yurtlarına dönmüşlerdir.”

“Halkın arazi kullanımı bu ilkeler içinde yasal düzenlemelere bağlandığından doğal dengenin sürekliliği sağlanmış, dolayısıyla insanların doğal yasalar karşısında geleceği güvence altına alınmış olmaktadır. Avusturya’da gördüğümüz doğa güzelliği ve teknik ormancılık uygulaması başarısı, parasal değer sağlayan ekonomik uygulama ile sosyal yararlar amaçlayan ekolojik ilkelerden oluşan mozaik şeklinde bir sistemler ağının kurulmuş olması ile açıklanabilir.”

İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi Ve Ekoloji Anabilim Dalı Öğretim Üye ve Yardımcılarının İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi A ve B Serisinde 1951-2000 Yılları Arasında Yayınlanmış Makalelerinin Değerlendirilmesi

“Bu çalışmada, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi'nin yayın hayatına başlamasının 50. yılı nedeniyle, İ.Ü. Orman Fakültesi Toprak İlmi ve Ekoloji Anabilim Dalı öğretim üye ve yardımcıların 1951-2000 yılları arasındaki 50 yıllık süre içerisinde İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi A ve B serisinde yayınlamış oldukları makalelerin genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.”,
“Üniversitelerin en önemli görevlerinden biri de araştırmalar yaparak ülkenin sorunlarına çözüm yolları aramaktır. Yapılan araştırmaların yayın haline getirilerek tüm ilgililerin bilgisine sunulması ise alınan sonuçların ülke içinde ve dışında değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi 1951 yılından itibaren bu işlevini yerine getirmek üzere A ve B serisi olarak yayınlanmaya başlamıştır. Dergilerin yayınlanmasında Anabilim Dalımız kurucusu Ord. Prof. Dr. Mustafa Asaf Irmak'ın emeği çok fazladır. Asaf Bey Hocamız Orman Fakültesi Dergisinin temelini atmış ve 1951-1956 yılları arasında Yazı İşleri Direktörlüğünü üstlenmiştir.”

“1910 yılında kurulan "Orman Mektebi Âlisi"'nin 1934 yılında kaldırılıp bu öğretim kurumunun Orman Fakültesi adıyla Ankara'daki Yüksek Ziraat Enstitü'süne bağlanması ile Fakülte bünyesinde beş enstitü kurulmuştur.

Toprak İlmi ve Ekoloji Birimi başlangıçta bu beş enstitüden biri olan Silvikültür ve Botanik Enstitüsü içinde yer almış, daha sonra Orman Fakültesi Dekanlığının 26.6.1943 gün ve 617 sayılı yazısı ile Botanik ve Silvikültür Enstitüsünden ayrılarak Y.Z.E. Rektörlüğü Senatosunun kararı ile 1943 yılında Toprak İlmi ve Ekoloji adı ile bağımsız bir enstitü haline dönüşmüştür. 1948 yılında Orman Fakültesinin İstanbul Üniversitesine bağlanmasıyla Enstitü Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü ve Enstitüsü adını almıştır. 1960 yılında çıkarılan 115 sayılı yasaya göre kuruluşun adı Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü haline dönüştürülmüştür.

1981 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra üniversite organlarında da yeni bir düzenlemeye gidilmiş. Havza Amenajmanı Kürsüsü Toprak İlmi ve Ekoloji Kürsüsü'ne katılmış ve kürsünün adı Toprak İlmi ve Ekoloji Anabilim Dalı olarak değiştirilmiştir (Çepel. Özhan, Görcelioğlu 1984). Daha sonra Havza Amenajmanı Bilim Dalı ile Toprak İlmi ve Ekoloji Bilim Dalı yeniden ayrılarak her biri birer bağımsız Anabilim dalı haline getirilmiştir.”

Doğan amcanın bana göndermiş olduğu, Prof. Dr. M. Ömer Karaöz tarafından kaleme alınıp İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, 2000 yılı, sayı 1'de yayınlanan çalışmada Volkan teyze 5 yerde geçiyor.

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin Üçüncü Kuşak Öğretim Üyeleri (1980-2006)

Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN

“İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin Üçüncü Kuşak Öğretim Üyeleri (1980-2006)” adlı çalışma, Abdi Ekizoğlu ve H. Tezcan Yıldırım (İ.Ü. Orman Fakültesi Ormancılık Politikası ve Yönetimi Anabilim Dalı) tarafından İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi’nin 2007 tarihli 2 sayısında yayınlanmıştır.

“Fakültemizde görev yapan ilk kuşak Türk öğretim üyeleri ve onların yanında akademik çalışmalarını yapan ikinci kuşak öğretim üyeleri daha önce tanıtılmıştır. Bu çalışmada ise üçüncü kuşak öğretim üyesi olarak adlandırılan, büyük çoğunluğu akademik çalışmalarının en önemli evresi sayılabilecek Doktora çalışmalarını yine ilk kuşak Türk öğretim üyelerinin yanında yapan ve 1980-2006 yılları arasında emekli olan öğretim üyeleri tanıtılmaktadır. Bu tanıtımda, Profesörlüğe atanma yılları ve Araştırma Görevlisi olarak göreve başlama tarihleri dikkate alınmıştır.” paragraf ile başlayan araştırmada “2.3. Prof. Dr. Volkan ŞÖLEN (1938-1983)” başlığı ile kısa bilimsel özgeçmişi, fotoğrafıyla yer alıyor. Fotoğraf net olmadığı için eşim Ersin Ural’dan rica ettim. Eksik olmasın stüdyosunda Volkan teyzenin fotoğrafını işledi. Birçok bilimsel ve sanat içerikli kitap ve özel arşivde emeği olan eşim Ersin’e teşekkür ederim.

Çocukluk anılarımda yer alan, görevi haricinde kadınlı erkekli işçi gruplarına akşamüstü, çalışma saatleri dışında okuma-yazma dersleri de veren **İlk Kadın Orman Yüksek Mühendisi ve İlk Kadın Öğretim Üyesi Prof. Dr. Volkan Şölen’i**, 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Günü’nde saygı ve sevgiyle anmaya çalıştım. Nur içinde yatınız Volkan teyzeciğim.